

Illustrer : periodiek voor de alumni van de Universiteit Utrecht

<https://hdl.handle.net/1874/404403>

Illu^Uster

Utrechts
Universiteitsfonds

Universiteit Utrecht

Alumnimagazine

Juni 2012

On
your
marks...

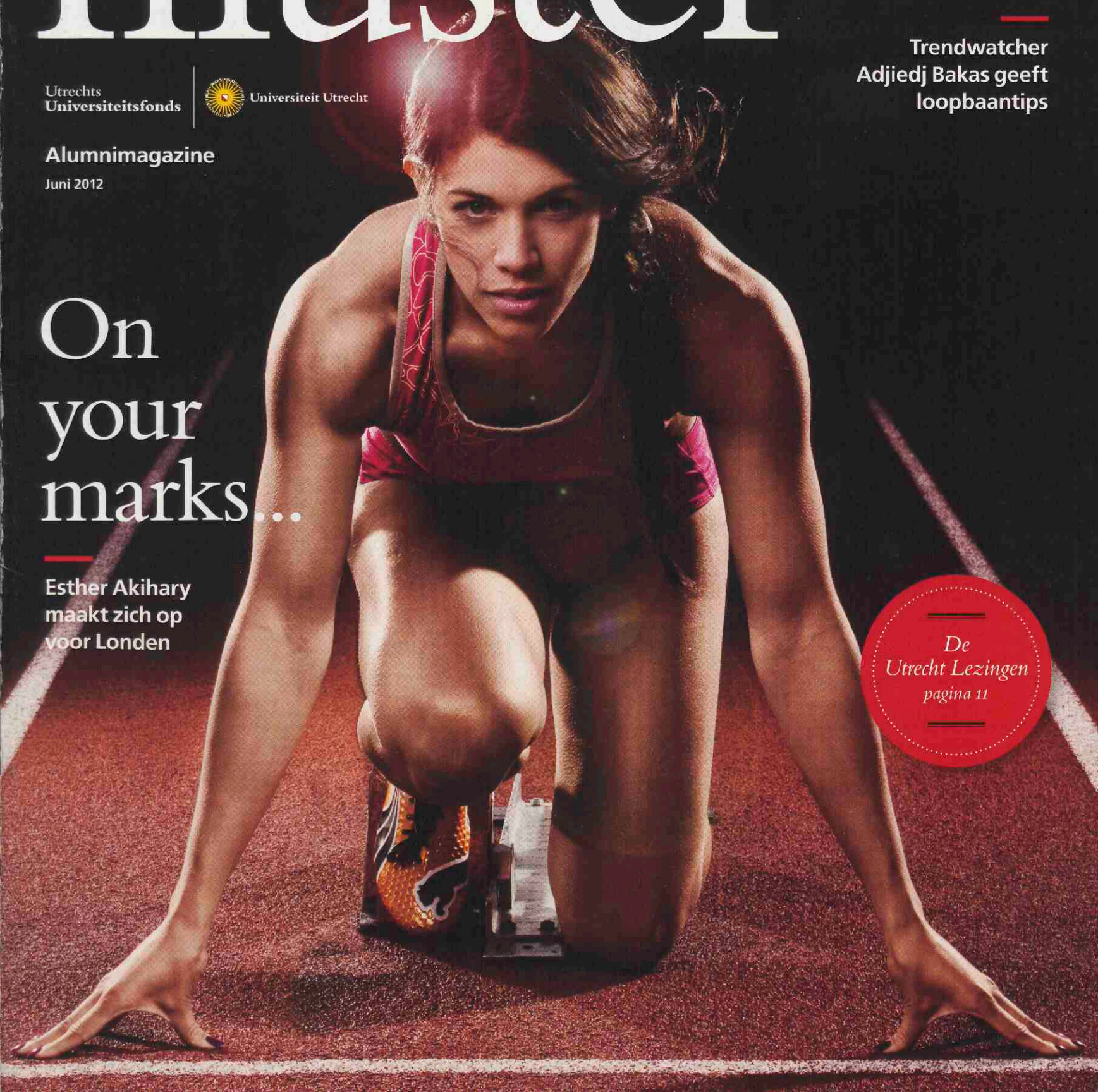
Esther Akihary
maakt zich op
voor Londen

Femke Halsema
hoogleraar in Utrecht

De terugkeer van
de burger

Trendwatcher
Adjiedj Bakas geeft
loopbaantips

De
Utrecht Lezingen
pagina 11

De aftrap

Ambitie

Het staat niet op de cover maar ambitie vormt wel degelijk de rode draad in deze Illuster. Onze universiteit is trots op vele ambitieuze alumni die er vol voor gaan.

Zo heeft Joris van Dijk Madurodam een enorme boost gegeven. Hij wil dat in deze kleine stad de grote verhalen van Nederland worden verteld. Anja Cheriakova begon samen met haar vriend, overigens ook een alumnus, de World Wine Tour, verzamelde 500 wijnen in 26 landen en haalde maar liefst een half miljoen dollar op voor het goede doel. Cristianne Rijcken is ondertussen succesvol met haar eigen bedrijf, treedt op als gastdocent voor Utrechtse studenten en vindt ambitie eigenlijk volkomen vanzelfsprekend. In Generatie UU delen oud olympiër Berend Brummelman en toekomstig olympiër Esther Akihary hun gedachten over het grootste sportevenement ter wereld. Ik ken het gevoel... En dan is er nog de ambitieuze burger. De Utrechtse wetenschappers Micha de Winter en Tine de Moor houden in het hoofdverhaal een pleidooi voor nieuwe en hernieuwde vormen van burgerschap als alternatieve derde weg tussen de overheid en de vrije markt.

Ook de alumni en vrienden van het Universiteitsfonds belonen ambitie. Binnen onze jaarfondscampagne Door Geven zamelden zij al meer dan 105.000 euro in ten behoeve van de UES beurzen en andere bijzondere universitaire projecten. En zo is deze Illuster eigenlijk een eerbetoon aan iedereen die voor goud gaat.

Dr. André Bolhuis
voorzitter Utrechts Universiteitsfonds

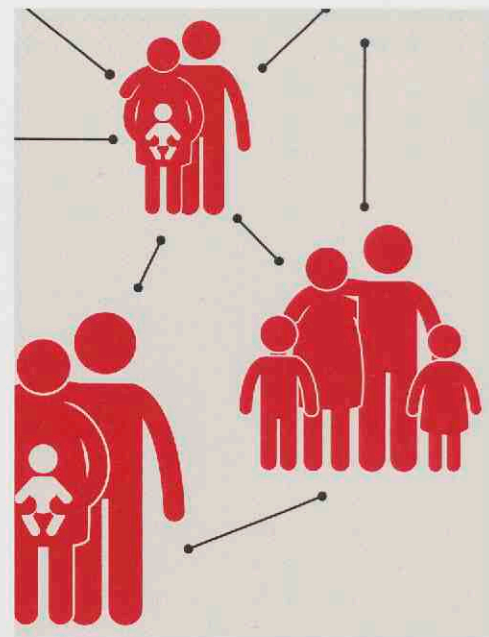
Inhoud

- 4 In Utrecht
- 6 Back in Business
- 7 Bouwjaar 1989
- 8 Generatie UU
- 10 Werken aan je loopbaan
- 11 De Utrecht Lezingen
- 12 UU centraal
- 16 In het diepe
- 18 Goed besteed
- 19 In de Spotlight
- 20 DUB
- 21 In beeld, toen
- 22 Een greep uit de agenda
- 24 In beeld

500 wijnen in 26 landen geproefd

In het diepe 16

De terugkeer van de Burger

UU centraal 12

Illuster is een uitgave van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsfonds, verschijnt drie keer per jaar en wordt toegezonden aan alumni van de Universiteit Utrecht in een oplage van 95.000 exemplaren. **Redactie** Maarten Vervaat (hoofdredacteur), Nicoline Meijer, Armand Heijnen, Hanneke Olivier, Jasper van Winden, Xander Bronkhorst, Joost Dankers, Harold Kerkhof, Robbert Jan Feunekes en Johan Vlasblom (eindredacteur). **Redactieraad** Arie Smit, oud directeur TeleacNot; Lex Heerma van Voss, hoogleraar faculteit Geesteswetenschappen; David Veldman, bladmanager/tekstschrijver Uitgeverij Virtùmedia; Olfert Koning, samensteller Knooppunt Kranenbarg NCRV Radio; Marianne Hoornenborg, ondernemer De Recht & Krom Producties. **Art direction & Vormgeving** Flow Design, Utrecht Druk Pijper Media, Groningen **Coverfoto** Pixel fotografie

ISSN 1338-4703 17e jaargang, #65

© Universiteit Utrecht

Overname van artikelen met bronvermelding is toegestaan. Illuster wordt gedrukt op milieuvriendelijk fsc-papier.

Volg ons op Facebook en LinkedIn: Alumni Universiteit Utrecht

'Ik pakte alles aan wat er was;
dat moet ook je spirit zijn.'

— Adjiedj Bakas, pagina 10 ▶

De opening Tekst Johan Vlasblom Foto's Ivar Pel

Bijdragen aan het publieke debat

Gasthoogleraar in Utrecht. Een mooi aanbod?

'Ik vond het absoluut een eer dat ik werd gevraagd en ik vond het bovendien ook erg leuk om te doen. Het vooruitzicht om weer te mogen studeren, sprak me erg aan, evenals het feit dat er sprake was van een vrije opdracht die ik naar eigen inzicht mocht invullen.'

Kun je in een half jaar iets substantieels bijdragen?

'Op papier had ik vanaf januari een dag in de week voor mijn hoogleraarschap maar in de praktijk heb er aanzienlijk meer tijd in gestoken. Desondanks blijft een half jaar aan de krappe kant. Ik heb overigens nooit de pretentie gehad dat mijn gasthoogleraarschap zou leiden tot een zwaar verantwoord en doortimmerd wetenschappelijk verhaal. Ik hoop wel dat ik iets heb kunnen bijdragen aan het publieke debat als het gaat om social media, mensenrechten en democratie.'

U vertelde bij Eva Jinek op Zondag dat u het afgelo-

pen jaar sceptischer bent geworden. 'Ik geloof zeker nog in de kracht van blogs, twitter en andere social-media-plafoms wanneer het gaat om mensen informeren, betrekken, zaken agenderen en protest organiseren. Maar bij het opbouwen van een democratie, zoals nu in sommige Arabische landen gebeurt, spelen social media vooralsnog een bescheiden rol en zullen vooral persoonlijke contacten van doorslaggevende betekenis zijn.'

Hoe vindt u het als alumna om weer terug te zijn in Utrecht? 'Ik vond het heer-

Alumna Femke Halsema (Algemene Sociale Wetenschappen, 1993) bekleedde van januari tot en met juni 2012 als gasthoogleraar de Vrede van Utrecht leerstoel en onderzocht de rol en betekenis van social media in relatie tot mensenrechten en democratie. Op 31 mei hield ze haar oratie.

lijk om na al die jaren weer in Utrecht rond te lopen. Ik heb hier tot mijn dertigste gewoond en het was bijzonder plezierig om weer even terug te zijn. Utrecht is voor mij altijd een erg fijne herinnering gebleven, een stad met een prettige sfeer waar volgens mij de zon altijd scheen.'

En de terugkeer naar de universiteit? 'Het Centre for the Humanities van Rosi Braidotti is een fantastische plek om te werken. Ze heeft interessante mensen om zich heen verzameld, zoals Paul Schnabel en Frits van Oostrum en er lopen veel internationale studenten rond. Dat maakt het bij elkaar tot een zeer levendige en nieuwsgierige omgeving. En ik vind het erg bijzonder om weer terug te keren in het Academieggebouw. Het idee dat ik daar bij mijn oratie in vol ornaat rondloop met alle ogen op mij gericht, vind ik wel spannend en het maakt me ook wel een beetje giechelg. Vroeger kwam ik daar als student.'

Smaakt de herkennismaking met de universiteit naar meer? 'Bedoel je of ik op de universiteit zou willen werken? Nou, ik vond het heerlijk om weer te studeren, maar ik ben natuurlijk geen wetenschapper. Ik ben te opiniërend voor de universiteit denk ik en mis ook het zitvlees. Ik wil graag kennis toevoegen aan het publieke debat maar heb minder verlangen om mee te doen in de wedren van internationale citaties.'

Is een intermediairfunctie tussen universiteit en samenleving niets? 'Een interessante vraag maar ik ga hier niet speculeren over mijn toekomst.' ◀

Foto: David Masetta

Voor een groep Utrechtse alumni schetst rector magnificus **Bert van der Zwaan** op 20 april in The Netherland Club in New York het toekomstperspectief van de Universiteit Utrecht, tijdens de twaalfde editie van de Utrecht University Lecture. De lezing had als titel: 'A Modern Odyssey: Upholding integrity while navigating a university through public and private threats'.

Hans Clevers nieuwe KNAW president

Foto: Hans Leckie

Hans Clevers (Biologie en Geneeskunde, 1982) is met ingang van 1 juni de nieuwe president van de KNAW en daarmee de opvolger van de naar Princeton betrokken Robbert Dijkgraaf.

Clevers is hoogleraar Moleculaire Genetica aan de Universiteit Utrecht en was tot 1 juni directeur van het Hubrecht Instituut voor Ontwikkelingsbiologie en Stamcelonderzoek. Clevers is een van de meest bekroonde wetenschappers van Nederland. In 2001 won hij de Spinozaprijs en in 2008 kreeg hij een ERC advanced grant van 2,5 miljoen euro. Meer recent kreeg hij de Léopold Griffuel-prijs, ontving hij de Heineken-prijs voor de Geneeskunde en werd bovendien Koninklijk onderscheiden als Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. Clevers is benoemd voor een periode van vier jaar. Naast zijn werk bij de KNAW blijft Clevers twee dagen per week onderzoek doen in Utrecht.

Internationale Utrechtse school van start

De Utrechtse internationale school voor basis en voortgezet onderwijs opent op 20 augustus 2012 haar deuren voor kinderen van 'expats' uit de hele regio. Met de komst van de internationale school worden de aantrekkelijkheid voor internationale bedrijven en de economische waarde van de regio Utrecht en het Utrecht Science Park vergroot. Het Engelstalig onderwijsprogramma levert een internationaal erkend diploma op.

►► www.isutrecht.nl

Utrecht en Eindhoven bundelen krachten

De Universiteit Utrecht, het UMC Utrecht, de Technische Universiteit Eindhoven en Philips gaan binnen het nieuw op te richten Institute for Diagnostic and Interventional Imaging, met behulp van medische beeldvorming samen werken aan nieuwe diagnose- en behandelmethoden voor kanker, hersenaandoeningen en hart- en vaatziekten. Met deze publiek-private samenwerking willen de betrokken partijen sneller nieuwe medische oplossingen ontwikkelen die gericht en sneller kunnen worden ingezet om de patiëntenzorg te verbeteren en efficiënter te maken.

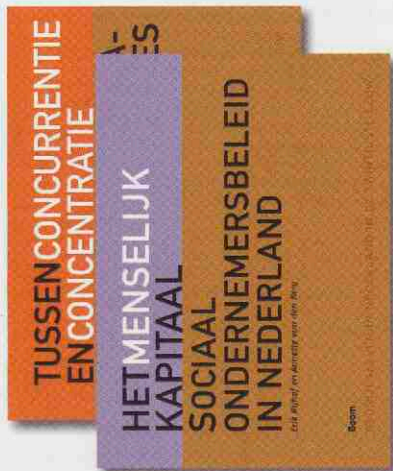
5,5 miljoen euro voor onderzoek overstromingen

Het programma STAR-FLOOD krijgt een Europese subsidie van 5,5 miljoen euro. Binnen het programma onderzoeken wetenschappers hoe de risico's op rivieroverstromingen in

stedelijke gebieden verder kunnen worden beperkt. De resultaten kunnen belangrijke gevolgen hebben voor beleid en recht op Europees, nationaal en regionaal niveau en voor de ontwikkeling van publiek-private partnerships. De faculteit Geowetenschappen coördineert STAR-FLOOD, waarbij naast de faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie ook diverse partners uit Engeland, Frankrijk, België, Zweden en Polen zijn betrokken.

Nieuwe uitgaven over Nederlands bedrijfsleven in de 20ste eeuw

'Tussen concurrentie en concentratie' en 'Het menselijk kapitaal', vormen deel drie en vier in de reeks Bedrijfsleven in Nederland in de Twintigste Eeuw (BINT), een project dat wordt gecoördineerd door het Utrechtse Onderzoeksinstituut voor Geschiedenis en Cultuur. In 'Tussen concurrentie en concentratie' beschrijven de Utrechtse onderzoekers Bram Bouwens en Joost Dankers de wisselwerking tussen beide fenomenen aan hand van drie strategische instrumenten: belangenorganisaties, kartels, en fusies en overnames. In 'Het menselijk kapitaal' stellen Erik Nijhof en Annette van den Berg de verhoudingen tussen werkgevers en werknemers aan de orde vanuit de behoefte van ondernemers aan betrouwbaar en bekwaam personeel. Eerder verschenen in de serie 'Over grenzen. Multinationals en het Nederlandse kapitalisme' en 'Ondernemers in Nederland. Variaties in ondernemen'.

▶▶ www.bintproject.nl

Utrecht heeft Europa's grootste Summer School

De Utrecht Summer School die in juli en augustus plaatsvindt, is met ruim 2500 deelnemers uitgegroeid tot de grootste summer school van Europa. De Utrecht Summer School biedt 150 academische cursussen op bachelor, master en PHD niveau en heeft daarnaast een uitgebreid sociaal programma waaronder uiteraard een fietstocht door het Hollandse landschap. De man/vrouw verhouding binnen de summer school bedroeg in 2011 35/65 procent en de trend is dat er steeds meer studenten uit Azië komen. De Utrecht Summer School is niet alleen maar een kwestie van bijtanken in de zomer maar wordt in toenemende mate ook gezien en gebruikt om internationaal talent te traceren en binnen te halen.

▶▶ www.utrechtsummerschool.nl

Benoemingen

Henry Meijdam

Alumnus Staatsrecht (1987)

Benoemd tot: Voorzitter van de Raad voor Leefomgeving en Infrastructuur. Is nu: Voorzitter van de VROM-raad.

Cees Vervoorn

Alumnus Geneeskunde (1992)

Benoemd tot voorzitter van de raad van commissarissen van Rabo Wielerploegen. Is nu: Lid van de raad van commissarissen van Rabo Wielerploegen.

Willem Gradisen

Alumnus Geschiedenis (1982)

Benoemd tot burgemeester van Mook en Middelaar. Is nu: waarnemend burgemeester van de gemeente Liesveld.

Isabelle Balvert

Alumnus Nederlands Recht / Notarieel Recht (1998)

Benoemd tot partner en notaris bij CMS Derks Star Busmann.

Guus Heerma van Voss

Alumnus Nederlands Recht (1982)

Benoemd tot staatsraad bij de afdeling advisering van de Raad van State. Is nu: Hoogleraar Sociaal Recht aan de Universiteit Leiden

Eric Snijder

Alumnus Biologie (1986)

Verkozen tot Academy Fellow van de The American Society of Microbiology. Is nu: Hoogleraar Moleculaire Virologie in het LUMC in Leiden.

Marjet van Zuijlen

Alumnus Geschiedenis (1989)

Toegetreden tot de raad van commissarissen van Wessanen. Is daarnaast onder andere: Commissaris van Holland Casino.

Studenten moeten passie stoppen in wat ze doen

Ze studeerde Farmacie, promoveerde in de Biofarmacie, haalde subsidies binnen, won diverse prijzen en heeft sinds een jaar haar eigen onderneming, Cristal Delivery. De 33 jarige **Cristianne Rijcken** (Farmacie, 2003) is ambitieus. 'Dat is toch iedereen, die doet wat hij leuk vindt?'

Cristal Delivery houdt zich bezig met het transformeren van geneesmiddelen in nanodeeltjes en gebruikt en combineert de beste eigenschappen van bestaande nanodeeltjes. Daarmee wordt een uniek systeem ontwikkeld dat medicijnen beter over het lichaam verdeelt en op gecontroleerde wijze laat vrijkomen. Het resulteert in een hogere effectiviteit en minder bijwerkingen.

Banden met de universiteit

Rijckens banden met de Universiteit Utrecht bleven ook na haar promotie bestaan. Door de subsidies die ze kreeg, hield ze tot voor kort nog een halftijdse aanstelling bij de Bètafaculteit. Ook nu die aanstelling is afgelopen, maakt haar bedrijf nog gebruik van het laboratorium in het David de Wied gebouw. 'Dat is nu ideaal maar het is op de langere termijn niet de beste situatie. Er lopen veel mensen rond. Met het oog op interne, veelal vertrouwelijke ontwikkelingen en studies voor klanten, is dat niet heel handig. Voor de toekomst streef ik dan ook naar een eigen laboratorium met bijbehorende privacy.'

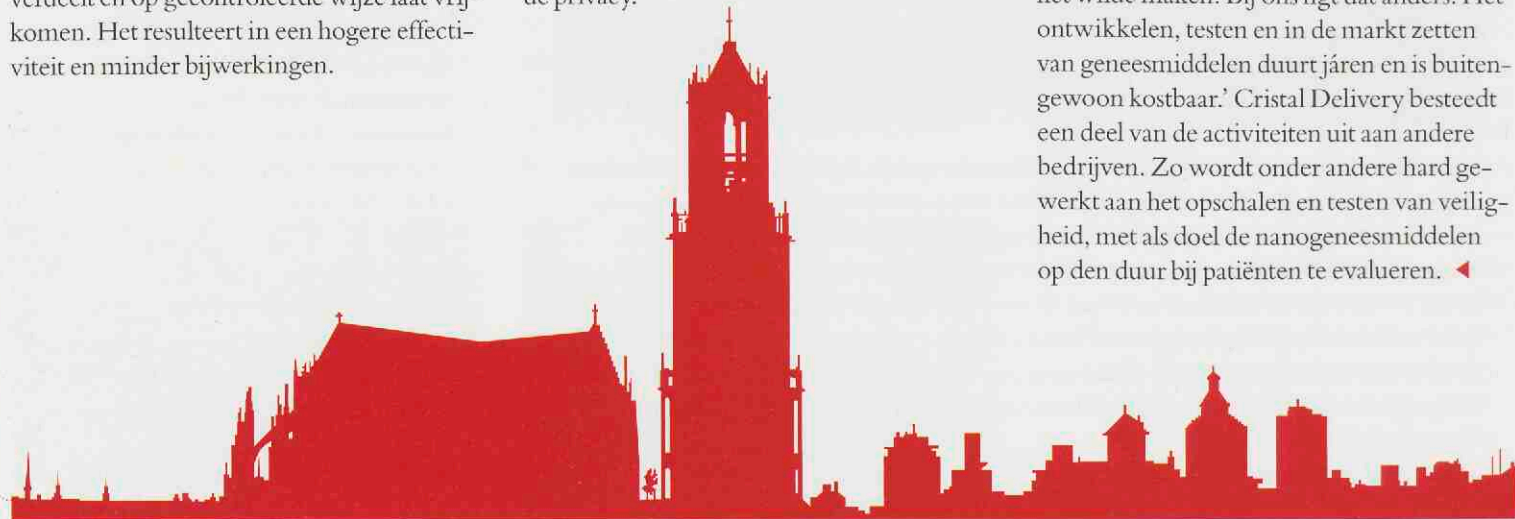
Gepassioneerde mensen

De alumna wordt door de universiteit regelmatig gevraagd om gastcolleges te geven bij ondermeer Natuurwetenschappen en Biologie. 'Ik vind het opvallend te zien dat studenten naast belangstelling voor de farmaceutische inhoud, vooral ook geïnteresseerd zijn in hoe je een innovatief bedrijf opzet.'

De boodschap die Rijcken studenten vooral mee wil geven is dat ze enthousiasme en bevologenheid stoppen in wat ze doen, ongeacht waar ze uiteindelijk voor kiezen. 'Ik houd van gedreven, gepassioneerde mensen, op welk vlak dan ook. Daarom vind ik het belangrijk dat iedereen bij zichzelf nagaat wat zijn passie is. Die moet je proberen na te streven. Binnen de Life Sciences sector zijn zoveel verschillende aspecten en werkvelden te bedenken, naast de *hardcore science* ook bijvoorbeeld het patentenveld en de financiering, dat er altijd wel iets voor iemand bijzit.'

'Bij ons ligt dat anders'

Haar kantoor huurt Rijcken via UtrechtInc, dé business incubator van Utrecht die startende innovatieve bedrijven naast kantoorruimte ook een aantal andere faciliteiten biedt zoals coaching en toegang tot een uitgebreid netwerk. Volgens de directeur van Cristal Delivery is haar onderneming wel anders dan de meeste andere bedrijven in het pand. 'Een softwarebedrijf heeft doorgaans na een jaar wel de applicatie ontwikkeld die het wilde maken. Bij ons ligt dat anders. Het ontwikkelen, testen en in de markt zetten van geneesmiddelen duurt jaren en is buitengewoon kostbaar.' Cristal Delivery besteedt een deel van de activiteiten uit aan andere bedrijven. Zo wordt onder andere hard gewerkt aan het opschalen en testen van veiligheid, met als doel de nanogeneesmiddelen op den duur bij patiënten te evalueren. ◀

‘Ik
zet
hoog
in’

Anne Marie Droste (10 april 1989), derdejaars bachelorstudent Natuurwetenschap en Innovatiemanagement en Bestuurs- en Organisationswetenschap, is een van de drie Utrechtse studenten die deze zomer in Hong Kong deelnemen aan de Netherlands-Asia Honours Summer School.

‘Ik heb er erg veel zin in. Ik vind China als land interessant en zie er naar uit om de mensen te ontmoeten maar ook om een antwoord te vinden op de vraag hoe we de band tussen Chinese en Nederlandse jongeren kunnen versterken. Ik houd wel van uitdagingen en vind het ook geen probleem om tegelijkertijd twee opleidingen te volgen, ze zijn behoorlijk aanvullend en ik ben iemand die er alles uit wil halen wat erin zit. In de toekomst zou ik de master Technology & Policy op MIT wel willen gaan doen. Ja, ook op dat gebied zet ik hoog in.’

Berend Brummelman (Diergeneeskunde, 1969) nam als roeier van de vier met stuurman deel aan de Olympische Spelen van 1968 in Mexico. **Esther Akihary** (Rechten, 2010) bereidt zich als lid van de estafettesprintploeg 4 x 100 meter voor op de komende Olympische Spelen in Londen. Op een zonovergoten sportcentrum Papendal kijken de twee UU Olympiërs terug en vooruit op het walhalla voor elke topsporter. Toch?

Tussen de groten der aarde

Berend: 'Ja, natuurlijk is dat zo, maar ik ga nu toch ook een beetje studentikoos antwoorden, want in de roeiwereld geldt dat je eigenlijk niet meetelt wanneer je de Varsity nooit hebt gewonnen.'

Esther: 'Voor atleten zijn de spelen inderdaad het summum en atletiek is toch de moeder van alle sporten. En voor mij persoonlijk is het ook een hoogtepunt, ik droomde hier als kind al van.'

B: 'Wat de spelen ook zo bijzonder maakt, is dat de complete sportwereld aanwezig is. Ik heb in Mexico live de wereldberoemde 8,90 meter sprong van Bob Beamon gezien en de nieuwe achterwaartse sprong van hoogspringer Dick Fosbury.'

E: 'Heb je die allebei in het echt gezien? Wow! Hier op Papendal is zelfs een Bob Beamon-plek waar iedereen zelf kan ervaren hoe ongelooflijk ver die sprong was.'

B: 'Ja, zijn record is pas in 1991 verbroken. Bij Fosbury dacht ik trouwens steeds: wanneer ga je nou eens een keer serieus springen? Ha ha.'

E: 'EK's en WK's zijn heel mooi, maar de

Trainen voor Mexico met Berend Brummelman 2e van links

Olympische Spelen zijn echt top. De hele wereld kijkt toe en mensen blijven er speciaal voor op. Dat is echt onvergelijkbaar.'

E: 'Mijn eerste kennismaking met atletiek dank ik aan mijn vader. Hij ging hardlopen en ik fietste mee om zijn bidon aan te geven. Dat hardlopen leek me ook wel wat en met slechts twee meisjes op de club was ik al snel kampioen. Dat smaakte naar meer en toen ben ik er ook echt voor gegaan. Op mijn veertiende kwam ik voor het eerst in de nationale jeugdselectie.'

B: 'Roeien was in mijn tijd echt een studentensport en Triton was exclusief voorbehouden aan leden van het corps. Ik was ook lid van het USC en roeien lag daarmee erg voor de hand. Bij mij werd het pas echt serieus in 1966 toen ik in met zeven andere roeiers één van de vier plaatsen probeerde te veroveren voor het hoofdnummer Oude Vier op de Varsity. En dat lukte.'

E: 'De combinatie studeren en sporten is prima te doen. Het is vooral een kwestie van goed plannen, duidelijke afspraken maken en docenten op tijd inlichten. Ik heb bovendien

een jaar extra over mijn studie mogen doen.'

B: 'Je was bij Diergeneeskunde zelf verantwoordelijk voor je studie en planning, maar docenten stelden zich wel soepel en begripvol op. Het leefde ook wel binnen de faculteit, op een gegeven moment zaten we met drie veterinair in de Triton Vier.'

E: 'Topsporters kunnen überhaupt wel goed plannen want ze zijn al gewend aan veel regelmaat en discipline. Ik heb ook niet het idee dat ik als student veel heb gemist van het uitgaansleven. Ik vond een avondje uit soms best leuk, maar aan vaak stappen heb ik nooit behoefte gehad.'

B: 'In mijn tijd was het allemaal nog niet zo professioneel. Begin februari gingen we zogenaamd in training en voor die tijd mocht je het zo laat maken als je wilde. En ja, dan dronken we zeker wel een biertje en sommigen kwamen ook aardig wat kilo's aan.'

E: 'Bij atletiek is dat heel anders. Je hebt een indoor en een outdoor seizoen en daartussen maar een paar weken rust.'

B: 'Op het moment dat de trainingsperiode was aangebroken, heerste er bij ons trouwens wel een ijzeren discipline. Als je dan na 11 uur in de kroeg werd gesignaleerd, was het goed mis.'

E: 'Ik wil trouwens graag even kwijt dat de begeleiding van sporters op de universiteit echt geweldig is. Ik heb al heel wat sportende studenten aangeraden om in Utrecht te komen studeren.'

'Atletiek is toch de moeder van alle sporten, ik droomde hier als kind al van.'

Esther Akihary en Berend Brummelman op Papendal

B: ‘Het hoogtepunt in Mexico zijn voor mij toch mensen als Bob Beamon en Dick Fosbury. Het feit dat ik daar tussen de groten der aarde mocht verkeren maakt me nederig en relativeert mijn deelname ook wel. Niet mooi maar wel indrukwekkend waren in Mexico de studentenprotesten. Daar zijn zelfs studenten bij omgekomen.’

E: ‘Ik zie wat Londen betreft twee hoogtepunten voor me. Allereerst het moment dat ik het stadion in kom en echt mag gaan lopen. Dat lijkt me echt te gek. En ik zie in het Olympisch Dorp mijn vriend Bas Verwijlen weer. Hij was er als schermer al bij in Beijing en ik hoop dat we straks in Londen samen zijn medaille kunnen vieren. De kans dat wij als damesteam een medaille

halen is klein, maar je weet het maar nooit. Ons eerste doel is een finaleplaats bij de beste acht en een verbetering van het Nederlandse record.’

B: ‘Achteraf denk ik, een medaille had gekund. We hadden sowieso in de finale moeten zitten maar het bleef bij een plek in de halve finale. Jammer, maar het is niet anders. Wanneer ik terugdenk aan Mexico, denk ik automatisch ook aan Canada. Ik ben meteen na de spelen met een Canadese sporter met de auto van Mexico naar Canada gereden. Een hele mooie ervaring.’

E: ‘Ik weet in ieder geval één ding zeker dat ik na de spelen ga doen. Ik trakteer mezelf onmiddellijk op een patatje speciaal, en op een Bossche Bol. En vooruit, ik neem er ook een glas witte wijn bij.’ ◀

‘Als je na 11 uur in de kroeg werd gesignaleerd, was het goed mis.’

►► Volg Esther op weg naar London via www.estherakihary.com en Twitter: @estherakihary

UU Olympia

Vele Utrechtse alumni hebben deelgenomen aan de Olympische Spelen. Hieronder slechts het topje van de ijsberg. Vul de lijst aan met namen, foto's en verhalen op onze facebookpagina via www.uu.nl/alumni

Jan Gooswilligen (Geneeskunde) Hockey, Rome 1960, Tokio 1964

Herman Rouwe (Diergeneeskunde) Roeien, Tokio 1964, Mexico 1968

André Bolhuis (Tandheelkunde), Hockey, München 1972, Montreal 1976

Anneloes Nieuwenhuisen (Nederlands) Hockey, Los Angeles 1984, Seoul 1988

Laurien Vermulst (Psychologie) Roeien, Barcelona 1992, Atlanta 1996

Dillianne van de Bogaart (Rechten) Hockey, Atlanta 1996, Sydney 2000

Nico Blok (Economie) Tafeltennis, Paralympics Sydney 2000

Jeanette Pennings (Diergeneeskunde) Bobsleeën, Salt Lake City 2002, Turijn 2006

Alette Sijbring (Geneeskunde) Waterpolo, Beijing 2008

Maarten van der Weijden (Wiskunde) Zwemmen, Beijing 2008

Adjiedj Bakas
Spreker Utrecht
Lezingen 2012

Trendwatcher Adjiedj Bakas

‘Pak je kansen en wordt ondernemer’

Het zijn zware tijden op de arbeidsmarkt. Ze lijken wel een beetje op de periode dat trendwatcher **Adjiedj Bakas** (Nederlands, 1987) uit Suriname kwam om in Nederland te gaan wonen en studeren. ‘Oh, het was zo vreselijk’, zegt Bakas met een ironische glimlach, ‘het spook van de werkeloosheid, studenten die werden opgeleid om werkeloos te worden.’

Het maakte allemaal weinig indruk op de jonge Bakas. Toen hij in december 1982 aankwam in Nederland wilde hij direct aan de slag, maar dat viel niet mee: ‘Ik moest hemel en aarde bewegen om in januari, halverwege het collegejaar, te beginnen met studeren. Iedereen zei dat het beter was om een halfjaartje te wachten. Wat een onzin! Je gaat toch niet een halfjaar niks doen?’ Bakas specialiseerde zich in communicatie, maar volgde ook vakken bij economie en bedrijfskunde. ‘Ik pakte alles aan wat er was; dat moet ook je spirit zijn.’ Het is een dergelijk soort ondernemerschap dat volgens Bakas onvoldoende wordt aangemoedigd op Nederlandse universiteiten. ‘Leer studenten commerciële *skills*, leer ze hoe het werkt om te acquireren; iedereen zou dat moeten kunnen.’

Het is ook de belangrijkste tip van Bakas voor jonge alumni: ‘Pak je kansen en wordt ondernemer!’ Maar ook: ‘Wees bereid om totaal andere dingen te gaan doen dan waarvoor je bent opgeleid. Negentig procent van de huidige banen bestonden nog niet in 1900 en die ontwikkeling zet zich door. Tegelijkertijd komen er ieder jaar heel veel jonge studenten bij. Je moet je *skills* daarom blijven ontwik-

‘Wat is er mis mee om loodgieter te zijn?’ — **Adjiedj Bakas**

kelen.’ In zijn boek ‘De Staat van Morgen’, dat deze maand is verschenen, ziet Bakas onder meer toekomst in de persoonlijke dienstverlening, ambachtelijk werk – ‘wat is er mis mee om loodgieter te zijn?’ –, de gastvrijheidsindustrie, de beleveniseconomie en vooral de IT: ‘Op dat gebied staan we pas aan het begin.’

Wanneer je Bakas beluistert, vraag je je af waarom het eigenlijk überhaupt goed is om te studeren, maar daarvoor weet hij toch een paar goede quotes aan te dragen: ‘Het triggert je nieuwsgierigheid, je leert dat er meer is dan Google, je leert argumenteren, je leert omgaan met tegenpraak en je ontwikkelt een liefde voor kennis en boeken.’ Maar dat is allemaal nog maar het begin: ‘Je moet je talenten leren kennen, maar ook je beperkingen. En begin aan self-marketing. Niet iedereen kan dat, maar je moet wel proberen om het te leren. Begin te denken wat de klant wil en waar zijn echte behoeften liggen en probeer daarop aan te sluiten met je eigen talenten. En kijk ook naar wat de concurrentie doet. Waarin kan jij je onderscheiden? Commercie is leuk; marketing is leuk.’

Zelf heeft Bakas plannen om de Duitse trendwatchmarkt te gaan veroveren. Die wordt al jarenlang beheerst door Matthias Horx. ‘Een wat zure man. Binnenkort ga ik in drie weken bij de nonnen Duits leren en me verdiepen in de Duitse markt. In Nederland ben ik marktleider. Waarom zou mij dat in Duitsland niet lukken?’

Voor meer informatie over Adjiedj Bakas
►► www.bakas.nl

De Utrecht Lezingen Najaar 2012

De Universiteit Utrecht onderhoudt graag een goed contact met haar alumni. Een van de mooiste tradities in dit streven zijn de Utrecht Lezingen die ieder najaar in zeven verschillende regio's plaatsvinden. De sprekers zijn vaak als hoogleraar aan de universiteit verbonden, maar soms gaat het ook om aansprekende alumni met een eigen verhaal.

Zwolle

Woensdag 10 oktober
(vanaf 18.30 uur)

Een actuele kijk op Nederland na de Tweede Kamerverkiezingen

prof. dr. Paul Schnabel
Raadzaal van het Stadhuis, Zwolle
Prijs: € 27,50 en € 20,- voor Vrienden van het Ufonds (inclusief broodjesbuffet en borrel)

Den Haag

Woensdag 24 oktober
(vanaf 18.00 uur)

De bestuurlijke ontwikkelingen in Nederland door de ogen van een hoofdredacteur en burgemeester

drs. Pieter Broertjes
Madurodam, Den Haag
Prijs: € 15,- en € 10,- voor Vrienden van het Ufonds (inclusief broodjesbuffet en toegang Madurodam)

Utrecht

Vrijdag 26 oktober
(vanaf 19.00 uur; start lezing 19.30 uur)

World Mega Trends

drs. Adjiedj Bakas
Aula van het Academieggebouw, Utrecht
Prijs: € 15,- en € 7,50 voor Vrienden van het Ufonds (inclusief borrel)

Brabant

Vrijdag 2 november
(vanaf 17.00 uur)

Beter leven dankzij medische techniek

prof. dr. Elsken van der Wall, hoogleraar oncologie UMCU
drs. Maaïke Veldhuizen, arts palliatieve zorg
Elkerliek Ziekenhuis, Helmond
Prijs: € 20,- en € 15,- voor Vrienden van het Ufonds (inclusief broodjesbuffet en borrel achteraf)

Rotterdam

Woensdag 7 november
(vanaf 16.00 uur)

Geneesmiddelen versus Placebo's

prof. dr. Bert Leufkens

Bibliotheektheater, Centrale Bibliotheek Rotterdam

Prijs: € 15,- en € 10, euro voor Vrienden van het Ufonds (inclusief borrel)

Arnhem

Zaterdag 10 november
(van 10.30 uur tot 13.30 uur)

De Wetenschappelijke Revolutie

prof. dr. Floris Cohen
Bilderberg Hotel Oosterbeek
Kosten: € 25,- en € 15,- voor Vrienden van het Ufonds (inclusief lunch)

Amsterdam

Maandag 19 november 2012
(vanaf 19.00 uur)

Verbeter de wereld, begin bij de opvoeding

prof. dr. Micha de Winter
Trippenhuis, KNAW, Amsterdam
Prijs: € 17,50 en € 10 euro voor Vrienden van het Ufonds (inclusief borrel)

Meer informatie en aanmeldingen

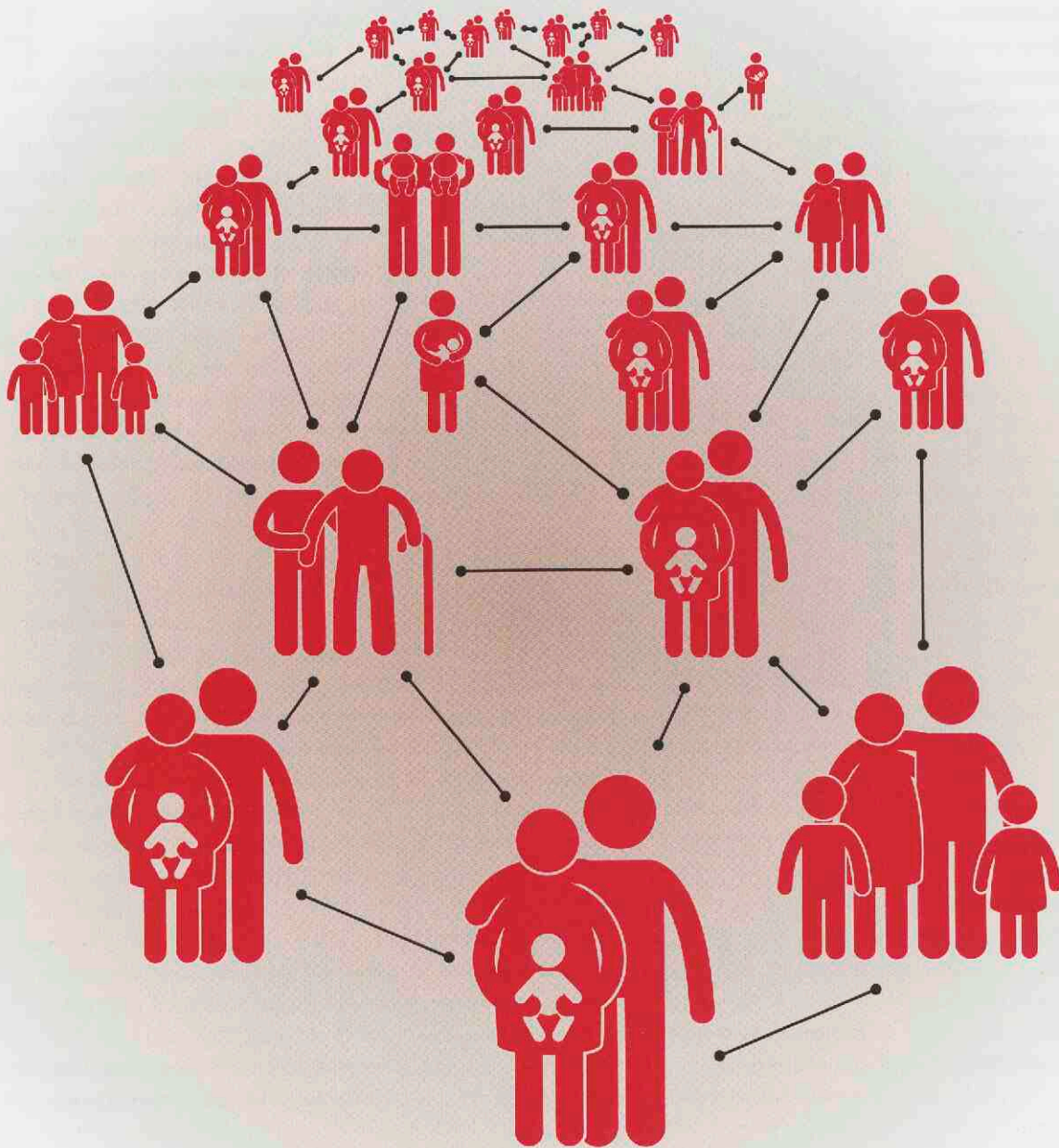
▶▶ www.uu.nl/alumni

Als Vriend van het Ufonds krijgt u diverse kortingen en extra's, zie pagina 23

Tine de Moor en Micha de Winter
over burgerinitiatieven:
'Er is al veel, maar er kan nog veel meer'

De terugkeer

Historica **Tine de Moor** (Geschiedenis, Gent, 1997) houdt zich vanuit de faculteit Geesteswetenschappen expliciet bezig met het thema *self governance* – en dan vooral vanuit historisch perspectief. Pedagoog **Micha de Winter** (Ontwikkelingspsychologie, 1975) spitst, als protagonist van de pedagogische *civil society*, dit thema toe op het terrein van opvoeding en onderwijs. ‘Nooit gedacht dat we met ons onderzoek zó dicht bij elkaar zaten.’

van de Burger

Nu enerzijds de vrije marktwerking niet altijd zaligmakend blijkt te zijn en we anderzijds te maken hebben met een terugtrekkende overheid, komt er ruimte voor een derde weg, voor verschillende vormen van collectieve actie tussen burgers onderling en in het bedrijfsleven. Niet voor niets hebben de Verenigde Naties 2012 uitgeroepen tot het Jaar van de Coöperaties.

Doe-het-zelf crèche

‘Vanuit mijn perspectief bij het onderzoeksthema ‘Instituten’, verwijst ik vaak naar jouw ouderparticipatiecrèches als voorbeeld van wat burgers zelf zouden kunnen doen, zonder tussenkomst dus van overheden of bedrijfsleven’, vertelt De Moor. Voor De Winter zijn die crèches een jeugd liefde. ‘In de jaren tachtig van de vorige eeuw was er op gebied van kinderopvang bijna niets. We hebben ons toen aangesloten bij een groep die een oude hoefsmederij op het Veeartsenijterrein aan de Biltstraat had gekraakt en dat is jarenlang een doe-het-zelf crèche geweest. Hij bestaat, onder de naam De Krakeling, nog steeds. Maar tot mijn grote ergernis heeft vvd’er Henk Kamp, als minister van Vrom, met allerlei regelgeving een einde proberen te maken aan het zelfbestuur door ouders. Hij wilde eisen stellen voor wat betreft kwalificaties van de begeleiders en dergelijke en als je aan die eisen niet voldoet, krijg je een lagere toeslag. Daarmee draai je dergelijke initiatieven de nek om. Gelukkig heeft hij die ideeën vanwege zijn demissionaire status nog niet kunnen uitvoeren.’

En daarmee raakt De Winter aan een zekere ambiguïteit als je spreekt over *self governance*. De Moor ziet die ook: ‘De overheid zou zich geholpen moeten voelen met burgers die samenwerken, het heft in eigen hand nemen of sociale controle uitoefenen. Maar in plaats daar-

van negeert de overheid de capaciteit van dergelijke initiatieven of werkt ze die zelfs tegen. Veel van die burgerinitiatieven zijn heel vraaggestuurd en lokaal. Dat heeft als risico dat de overheid ze of niet ziet of niet wil erkennen als nuttige alternatieven voor publieke diensten. De overheid heeft dan al gauw de neiging om lokale initiatieven te homogeniseren en te centraliseren volgens een vooraf bepaald stramien. En juist dat doet afbreuk aan de kracht van zo’n initiatief, dat immers heel dicht bij de specifieke, lokale noden staat. Maar inmiddels beginnen we daar wel aan te wennen; dat de overheid het overneemt, ook daar waar het eigenlijk niet noodzakelijk is.’

Medicalisering en jongerenoverlast

Volgens De Winter zijn burgers op heel veel onderwerpen hun grip kwijt geraakt. ‘Alle opvoedingsvragen, ook de meest eenvoudige, worden in de huidige tijd bestempeld als een ‘vanzelfsprekend probleem’ en daarmee gemedicaliseerd. Je klopt er niet meer bij je vriend of buurvrouw mee aan, maar je schakelt professionals in. Dat heeft te maken met individualisering en secularisatie, met het verdwijnen van vaste structuren. Het is goed dat Nederland niet meer zo verzuimd is als in de naoorlogse jaren, maar met die ontzuiling zijn mensen wel meer op zichzelf aangewezen. Het antwoord uit de jaren zestig daarop is de verzorgingsstaat, die de burger in toenemende mate op een zijspoor zette. En nu die verzorgingsstaat niet meer te bekostigen valt, staat de burger – lees opvoeder – met lege handen.’

Op de dag van dit interview vertelde De Winter ook in dagblad Trouw dat ouders het weer normaal moeten gaan vinden om te praten over opvoeding, niet met een professional maar met elkaar. ‘Opvoeden is té ingewikkeld om het helemaal alleen te moeten doen. Daar heb je hulp van andere mensen bij nodig. Het gevaar van profes-

‘De overheid zou zich geholpen moeten voelen met burgers die samenwerken, het heft in eigen hand nemen of sociale controle uitoefenen.’

‘Je klopt niet meer bij je vriend of buurvrouw aan, maar je schakelt professionals in.’

professionals is dat ze kinderen van een etiket voorzien. De gevolgen daarvan zijn bekend. Met welk kind is er nu eigenlijk nog niets aan de hand? Er is altijd wel iets van dyslexie, adhd of autisme aan te wijzen...’ De Winter ergert zich aan deze medicalisering en meer in het algemeen aan de nadruk die in de wetenschap wordt gelegd op stoornissen en afwijkingen bij de ontwikkeling van jeugdigen en jongeren.

Als ander voorbeeld waarbij de burger opzij is geschoven, noemt De Winter de gemeentelijke meldpunten voor jongerenoverlast. ‘Goed bedoeld. Maar het is algemeen bekend dat het veel beter werkt dat, als je overlast ervaart, je zelf op die jongeren afstapt en probeert er een praatje mee te maken. Misschien in het begin eng om te doen maar het is wel effectief. Maar nee, je moet nu een omweg bewandelen, eerst de gemeente bellen zodat die er een professional op af kunnen sturen. Het er zelf op afstappen wordt zelfs afgeraden want zeggen ze dan: dat is gevaarlijk, en dat is ons werk.’

Gilden en zonnepanelen

De Moor vindt ook dat burgers wel wat meer zelfredzaam zouden mogen zijn en niet steeds op de overheid moeten terugvallen voor elk probleem. Ze trekt de vergelijking nog verder door, tot aan de 16e eeuwse gilden. ‘Gilden waren bij uitstek een voorbeeld van *self governance*. Ze waren er in de eerste plaats voor de eigen leden maar ze kenmerkten zich beslist ook door een maatschappelijke bezorgdheid en verantwoordelijkheid. Eind 18e eeuw, bij de vorming van

Micha de Winter en Tine de Moor

de natiestaat, was het echter gedaan met dergelijke collectieve initiatieven. Centralisme vanuit de overheid maakte vrijwel alle vormen van collectief eigendom en collectief beheer onmogelijk: eigendom berustte of bij de staat of was particulier.’

Nu lijkt er toch een tegenbeweging op gang te komen. De Moor verzamelt diverse voorbeelden van wat zij noemt ‘*do it yourself governance*’. Dat varieert van de burens die samen zonnepanelen aanschaffen of volkstuintjes beheren tot zzp'ers die zich in een collectief verenigen en zogeheten ‘broodfondsen’ vormen en coöperatieve bedrijven zoals de Dela uitvaartverzekering of de Rabobanken. ‘Dergelijke initiatieven tonen aan dat burgers beslist dingen zelf kunnen, zonder tussenkomst van overheid. En het kost de overheid niets, vaak vult het zelfs een leemte in de publieke diensten aan. Eigenlijk zou ze dit soort initiatieven dus moeten stimuleren.’

Met andere woorden: sinds het einde van de 18e eeuw zijn we veel kwijtgeraakt aan *self governance* en burgerinitiatieven, maar er zijn altijd initiatieven gebleven en de laatste jaren lijken burgers ze weer meer als alternatieven voor markt en staat te gaan zien. De Moor: ‘Dergelijke initiatieven zijn het meest succes-

vol als ze door de direct belanghebbenden worden genomen en gedragen. Zij weten het best wat er nodig is. Zo kent bijvoorbeeld Brabant een aantal interessante projecten waarbij ouderen een actieve rol spelen in de zorg voor elkaar. De overheid trekt meer en meer z'n handen af van zorgvoorziening en de marktoplossingen blijken erg duur uit te vallen. Die ouderen denken gewoon: wat we zelf doen, doen we beter én goedkoper. Daar is helemaal niets mis mee.’

Vluchtelingkampen

De Winter vertelt dat het belang van sociale netwerken indringend tot hem is doorgedrongen toen hij in 2004 en 2005 in opdracht van Unicef naar vluchtelingkampen in Darfur (Zuid-Soedan) werd uitgezonden

‘Burgers kunnen beslist dingen zelf, zonder tussenkomst van overheid.’

‘Veel politieke partijen geven aan dat ze het burgerinitiatief belangrijk vinden.’

om te bezien of er psychosociale hulp te bieden was aan kinderen en jongeren in die kampen. ‘Vooral in dergelijke crisissituaties blijken netwerken van groot belang. Mensen zochten elkaar op, puur om te overleven. Jonge meisjes van 14, 15 jaar, die niets om handen hadden, gingen zich inspinnen om nog jongere kinderen, veelal getraumatiseerde weesjes, op te vangen. Mijn taak was om te bezien of in de door Unicef opgezette *childfriendly spaces* de kwaliteit van de opvang was te verbeteren. Het aansluiten bij de sociale netwerken van die pubermeisjes bleek daarin heel goed te werken. Want faciliteiten of professionals waren er niet.’

Herrie in de tent

Eigen initiatieven hebben ook een keerzijde. Denk maar aan pedofielenjagers of burgerwachten. ‘Natuurlijk’, zegt De Moor, ‘de overheid is nog steeds nodig en moet de wettelijke en morele grenzen van burgerinitiatieven aangeven. Maar er moet meer ruimte worden geboden voor dergelijke initiatieven om zich te ontwikkelen. Wanneer bedrijven in de vrije markt failliet mogen gaan, moet je niet verwachten dat alle burgerinitiatieven per definitie wel succesvol moeten zijn. Ook daar moet er ruimte zijn voor experimenten en mislukkingen.’ Of in ieder geval voor wat herrie in de tent, zoals De Winter die zich in zijn eigen crèche nog goed kan herinneren. ‘We hebben als ouders heel wat verhitte gesprekken gevoerd en zijn elkaar regelmatig in de haren gevlogen. Dat geeft niet, een beetje reuring hoort erbij.’

Met de gestage opmars van nieuwe bur-

Prof.dr. Micha de Winter is hoogleraar maatschappelijke opvoedingsvraagstukken, lid van de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling en betrokken bij het universitaire speerpunt Jeugd & Identiteit. In zijn meest recente boek ‘Verbeter de wereld, begin bij de opvoeding’ houdt hij een krachtig pleidooi voor een hernieuwde maatschappelijke ambitie in opvoeding, onderwijs en pedagogiek.

▶▶ www.allemaalopvoeders.nl

Dr. Tine de Moor is universitair hoofddocent aan de faculteit Geesteswetenschappen en betrokken bij het universitaire speerpunt Instituten. De Moor richt zich in haar onderzoek vooral op de ontwikkeling en het beheer van verschillende vormen van instituten voor collectieve actie en de rol hiervan in de economische ontwikkeling van West-Europa. In 2009 ontving zij een ERC Starting Independent Researcher Grant van 1.79 miljoen euro.

▶▶ www.collective-action.info

gerinitiatieven en collectieve actie komt er volgens De Moor een einde aan een dip van slechts twee eeuwen. ‘Ik ervaar helemaal niet dat, historisch gezien, deze initiatieven en acties uitzonderingen zijn, met de overheid en de vrije markt als dominante partijen. Die ontwikkeling is eerder van de laatste twee eeuwen en dat geeft toch hoop dat de mens op zich een coöperatief wezen is dat op lokaal vlak veel problemen zelf kan aanpakken. Op sommige nationale of transnationale problemen krijg je als lokale gemeenschap nooit grip maar dat hoeft ook niet de ambitie te zijn. Het is sowieso een en-en-verhaal. Dat we in het verleden alle modellen al eens uitgeprobeerd hebben en de effectiviteit van de verschillende varianten kunnen achterhalen, zouden we in te toekomst veel meer in het voordeel van de samenleving als geheel moeten benutten.’

Collectieve actie

De Winter ervaart De Moor’s perspectief van vele honderden jaren als uitermate verfrissend en zinvol. ‘In ons vakgebied is veertig

jaar al veel, voor Tine is dat niets. Voor onderwerpen als *self governance* en *civil society* is zo’n lange termijnperspectief natuurlijk heel waardevol. Ik ben geneigd te denken dat een ouderparticipatiecrèche iets heel uitzonderlijks is, maar historisch bekeken, is het juist een heel normaal verschijnsel en is zo’n van overheidswege georganiseerde crèche juist een vreemde instelling.’

De huidige ontwikkelingen bieden volgens De Moor veel perspectief voor de toekomst. ‘Ik hoop echt dat we aan de vooravond staan van een lange periode waarin collectieve actie een belangrijke plaats gaat innemen.’ De Winter deelt die hoop. ‘Maar of het ook daadwerkelijk gaat gebeuren, weet ik niet. Aan de ene kant is het gewoon een kwestie van zelf aan de slag gaan. Maar vlak ook de invloed van de politiek niet uit. Na 12 september weten we of we vanuit Den Haag kunnen rekenen op support of dat de rem erop gaat. Veel politieke partijen geven aan dat ze het burgerinitiatief belangrijk vinden, maar hoe dat in de praktijk omkadert zal worden, blijft de vraag.’ ◀

Na haar bachelor Psychologie startte **Anja Cheriakova** (Organisatiepsychologie, 2011) samen met haar vriend Georges Janssens — een Amerikaan, echt waar — een wijninzamelingsactie voor het goede doel: de World Wine Tour 2010. Binnen een jaar tijd verzamelden ze 500 wijnen in 26 landen en haalden daarmee een half miljoen dollar op. En tussen het reizen en proeven door deed ze haar master.

Groot durven dromen

In eerste instantie wilden we gewoon samen een half jaar op reis maar een project in Frankrijk bracht ons op het idee om het allemaal wat groter en meer ondernemend aan te pakken. De familie van Georges zit al jaren in de wijn en ik ben altijd al van de goede doelen geweest dus we waren het er snel over eens welke kant het uit moest. Het wijnnetwerk van Georges zorgde voor de eerste ingangen en contacten en voordat we het wisten hadden we dertig sponsors waaronder een aantal media voor wie we konden gaan schrijven. Als goed doel kozen we een project in Laos waar de vader van Georges al vele jaren bij betrokken is; The Lao Rehabilitation Foundation zorgt voor medische hulp en bijstand voornamelijk voor kinderen en armen. Zo wisten we zeker dat het geld goed besteed zou worden.

‘We begonnen onze reis in Azië, een continent met relatief weinig wijnkennis dus voor ons goed om te starten. De ervaring was goed, maar sommige wijnen die we in China hebben geproefd, waren echt vreselijk. Op zo'n moment is het erg fijn dat je wijn mag uitspugen! Het was wel meteen een goede test voor ons diplomatieke vermogen want we konden natuurlijk niet al te negatief bloggen over deze donaties. Na Azië vertrokken we naar Zuid Afrika en daar was echt sprake van het Wow! effect. De natuur, de mensen en ook de wijn: echt geweldig.’

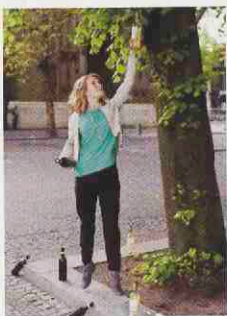
‘Tijdens onze tour heb ik mijn master Organisatiepsychologie gedaan; het wijnproject bleek heel geschikt voor mijn onderzoek en stage. Ik heb me daarbij vooral verdiept in de mate van betrokkenheid van de wijnboeren. Uiteindelijk hebben we in totaal 26 landen bezocht en 500 wijnen geproefd en verzameld. Vooraf hadden we ons als doel gesteld om een ton op te halen, al vonden we dat diep in ons hart wel erg ambitieus. De uiteindelijke veiling in Hong Kong duurde slechts een half uur en aan het eind stond de teller op maar liefst een half miljoen dollar. Ongelooflijk.’

‘De veiling in Hong Kong duurde een half uur en bracht een half miljoen dollar op.’

‘Ik heb tijdens onze reis vooral geleerd dat je niet bang moet zijn om groot te durven dromen. Er was voor ons weinig druk vooraf, want het idee kwam helemaal uit onszelf.

We zijn er dan ook vol voor gegaan en hebben ons idealisme bovendien doorvertaald naar hele concrete en zakelijke doelstellingen. En daar pluk ik nu nog steeds de vruchten van in mijn baan bij Context, een consultancy- en trainingsbureau. Ik zet daar workshops op over sociaal ondernemerschap voor internationale samenwerkingsorganisaties. Reken maar dat ik mijn wijnervaringen daar heel goed in kwijt kan. En tussen de bedrijven door werken we ook nog hard aan een boek over onze World Wine Tour.’ ◀

▶▶ www.charitywineproject.com

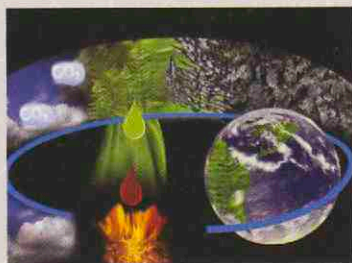

—
‘We hebben ons
idealisme
doorvertaald naar
hele zakelijke
doelstellingen.’

Anja Cheriakova

Bèta's bloeien dankzij alumnibijdragen

Scholieren aan de slag met biomassa

In 2011 hebben alumni en Vrienden van de universiteit ruim 57.000 euro bijgedragen aan het lustrumcadeau ter gelegenheid van het 75e Lustrum van de Universiteit Utrecht. Bijna de helft van dat bedrag is gegaan naar het project 'Van afval naar energie – Naar een duurzame samenleving'.

Het project wil jongeren meer bewust maken van de mogelijkheden voor duurzame omgang met de aarde met specifieke aandacht voor biomassa. Hiervoor worden draagbare demonstratieopstellingen gemaakt, voor gebruik op scholen en bij voorlichtingsbijeenkomsten, die laten zien hoe katalysatoren afval kunnen omzetten in energie. De praktische uitwerking van een demokit is op dit moment in volle gang. Via experimenten en begeleidend lesmateriaal krijgen de scholieren inzicht in het gebruik van biomassa voor de productie van duurzame brandstoffen en chemicaliën en gaan ze zelf aan de slag met de eerste stappen van een bioraffinage proces. Het lespakket met de demokit wordt komend schooljaar getest op enkele scholen en tevens gepresenteerd op vakbeurzen voor middelbare schooldocenten. De overgang naar een *biobased* economie is momenteel een van de grote maatschappelijke uitdagingen. Het is belangrijk dat de wetenschappers van de toekomst hier nu kennis mee maken.

Echte onderzoeksstage voor bètascholieren

Sinds de start in december 2011 van de campagne 'Jaarfonds 2012: Door Geven' hebben alumni en Vrienden van de universiteit ruim € 105.000 gedoneerd. Onder meer aan het project 'Bèta Excellent', een onderzoeksstage voor bèta scholieren van het Junior College Utrecht (JCU).

Marilou Boddé zit in 6 gymnasium van het Nieuwe Lyceum in Bilhoven en volgde de afgelopen 2 jaar het Bèta Excellent programma plus de afsluitende onderzoeksstage. 'Ik heb me aangemeld voor het JCU omdat ik meer uitdaging en verdieping wilde voor de bètavakken. Ik ben blij dat ik dat heb gedaan, want het JCU biedt een andere en vrijere manier van leren die je fantasie prikkelt en veel verder gaat dan de verplichte examenstof. Mijn afsluitende stage was meteen mijn profielwerkstuk en had het Bose-Einsteincondensatie en de quantum mechanica als onderwerp. Voor die stage mocht ik een paar dagen meelopen op de universiteit bij de afdeling Natuurkunde. Een erg mooie en leerzame ervaring. Het JCU is al niet erg schools maar tijdens zo'n stage zie je pas echt goed hoe het er in de wetenschappelijke praktijk aan toe gaat. Na de zomer ga ik aan het University College Utrecht studeren. Ik weet nog niet welke richting ik daar uiteindelijk ga kiezen. Waarschijnlijk wordt het toch bèta maar dan wil ik er wel nog iets bij. De combinatie wiskunde en filosofie lijkt me wel wat.'

Wat geeft u door?

Bèta Excellent is een van de vier projecten in het Jaarfonds 2012: Door Geven.

Wilt u ook bijdragen? Kijk dan op www.uu.nl/doorgeven of neem contact op met Josine Meerburg, (030) 253 4416 j.e.meerburg@uu.nl.

‘Als kind ging ik hier al met opa op de foto, net als zoveel andere Nederlanders.’ Aan het woord is **Joris van Dijk** (Privaatrecht, 2000), sinds 2010 algemeen directeur van Madurodam. Onder zijn leiding transformeerde Madurodam naar een plek waar bezoekers niet alleen meer miniaturen kunnen bewonderen, maar ook kunnen beleven waar Nederland trots op is.

Madurodam geeft de grote verhalen van Nederland door

Na zijn studie begon Van Dijk als consultant bij communicatieadviesbureau Winkelman Van Hessen en na een aantal jaren zelfstandig ondernemerschap maakte hij carrière bij de Staatsloterij, waar hij uiteindelijk directeur marketing & sales werd. Toen hij werd benaderd voor de functie bij Madurodam, woonde hij daar al in de straat. ‘Als vader van drie jonge kinderen kwam ik hier onevenredig vaak, eerst uit nostalgie, maar later werd het gewoonte. Ik had me tijdens die bezoeken nooit gerealiseerd dat achter dit park een organisatie schuil gaat die geleid moet worden. Als directeur ga je opeens anders naar zo’n park kijken.’

De opdracht waarmee hij door de raad van commissarissen werd weggestuurd was om het park weer te laten groeien en de organisatie op die groei voor te bereiden. ‘Tussen 2000 en 2011 is Madurodam de helft van zijn bezoekers kwijtgeraakt. Er moest iets gebeuren. Er was veel durf voor nodig om zo’n jong iemand als ik aan te nemen. Dat vertrouwen wil ik graag teruggeven.’

Toen Van Dijk begon aan zijn nieuwe functie, lag er al een strategische analyse. ‘Er was een explosie van de beleveniseconomie. Het monopolie op beleven lag al lang niet meer bij attractieparken zoals Madurodam. IKEA-winkels waren daar ook in gesprongen en als je over de Veluwe fietst, passeer je bij ieder dorp wel een ‘hier kun je het beleven’-leus. Madurodam stak daar toch wat schril bij af: al 59 jaar met de handjes op de rug kijken naar de miniaturen. De beleving bij

‘Als vader van drie jonge kinderen kwam ik hier al onevenredig vaak’ — **Joris van Dijk**

Madurodam was dat het vooral een mooie jeugdherinnering was: heel sympathiek, maar het had geen enkele bezoekurgentie, want alles bleef toch hetzelfde. Mensen vonden het mooi, maar ook wat saai en leken te zeggen: wij willen ook wat doen.’

Wat ooit begon als een typisch Hollands stadje en zich ontwikkelde tot ‘Nederland in een notendop’, moest onder leiding van Van Dijk transformeren tot een park waar bezoekers konden beleven waar Nederland trots op is. ‘En die trots zit ’m vooral in de stedenbouw, de strijd tegen het water en onze handelsgeest. De verhalen daarover, de grote verhalen van Nederland, die willen we doorgeven.’

Na een intensieve voorbereiding werd Madurodam vijf maanden gesloten voor een grote verbouwing. Er werden nieuwe miniaturen gebouwd, er kwam een grote speeltuin en er kwamen attracties waarbij bezoekers ook zelf aan de slag kunnen: kazen tillen en het sluiten en openen van de Oosterscheldekering. De zogenaamde Madurodammertjes, de miniatuurinwoners, maken de beleving compleet.

Met behulp van een pas kunnen bezoekers via beeldschermen in 7 talen de geschiedenis en vindingrijkheid van Nederland bekijken en beluisteren.

Dit interview vond plaats tijdens de meivakantie op donderdag 3 mei, een dag daarvoor trok het park 8500 bezoekers. ‘Dat is sinds 2001 niet meer voorgekomen. De aanvoerwegen waren verstopt en de politie heeft gevraagd naar de prognoses voor de rest van de week. We gaan deze meivakantie door het dak heen.’

Studenten worstelen met taal

De taalvaardigheid van studenten holt achteruit, constateren docenten. Universitaire opleidingen moeten repareren wat er fout gaat op middelbare scholen.

'Laatst mailde een student mij met de vraag of 'de cijfers al bekend' waren,' zegt Hannie den Ouden, docent Nederlands. Pikant detail: de student volgde bij haar een cursus schrijfvaardigheid.

Ook andere universitaire docenten klagen over het taalniveau van studenten. Hoogleraar Cultuurgeschiedenis Joris van Eijnatten schat dat een kwart van zijn studenten grove taal fouten maakt. 'Dan gaat het om dingen op basisschoolniveau, zoals de d's en t's.'

Den Ouden benadrukt dat het niet alleen gaat om fouten in de werkwoordspelling, maar ook om het kunnen denken vanuit de structuur van een tekst. 'Je moet een betoog kunnen opbouwen.'

Het taalprobleem vindt zijn oorsprong volgens haar in het middelbaar onderwijs: 'Er is daar alleen aandacht voor goed schrijven bij het vak Nederlands. Ook bij aardrijkskunde, maatschappijleer of natuurkunde zou op schrijfvaardigheid gelet moeten worden. Het is een ramp dat dat niet gebeurt.'

Op taalgebied is er dus werk aan de winkel voor de universitaire opleidingen. Maar de aanpak verschilt per studie. Nederlands introduceerde 'het Schrijfproject' waarbij binnen

alle vakken in het eerste jaar aandacht wordt besteed aan taal.

Hannie den Ouden: 'We stemmen met de docenten af welke schrijfp opdrachten studenten in het eerste onderwijsblok krijgen. Die worden allemaal minutieus nagekeken. Als het niveau onvoldoende blijft, dan gaan studenten nog een keer zo'n traject in. Het is geen straf, maar een service. De meeste studenten zijn er heel positief over.'

Bij de meeste opleidingen bij de faculteit Sociale Wetenschappen en van de opleiding Rechtsgeleerdheid is er een niet verplichte taaltoets in het eerste jaar. Studenten die een onvoldoende scoren, krijgen het advies een cursus spelling en grammatica te gaan volgen.

De Utrechtse juristen overwegen echter de taaltoets een minder vrijblijvend karakter te geven. 'De toets koppelen aan het bindend studieadvies dat studenten in het eerste jaar krijgen, is een optie', zegt onderwijsdirecteur Marian Joseph. 'Maar we onderzoeken ook of we het halen van de toets verplicht kunnen stellen voor studenten die met de opleiding willen beginnen.'

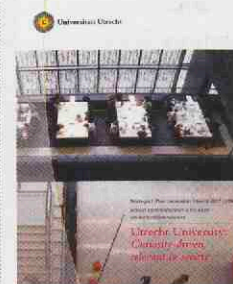
Zelf de grammatica en spelling van studenten opvijzelen, vindt Joseph geen taak van de opleiding: 'Ik wil niet overdoen wat middelbare scholen zouden moeten doen. Daar ligt de verantwoordelijkheid. Ik wil er vanuit kunnen gaan dat studenten grammatica en spelling beheersen.' (Thijs Kuipers)

Trending topics

Strijd tegen fraude

Na de affaire rondom de frauderende sociaal psycholoog Diederik Stapel staat het vergroten van de wetenschappelijke integriteit hoog op de agenda van alle Nederlandse universiteiten. Met een actieplan wil het Utrechtse universiteitsbestuur dat studenten al in het eerste jaar 'wetenschappelijk' weerbaar worden gemaakt. Ook voor masterstudenten en promovendi moeten er cursussen komen waarin aandacht wordt besteed aan 'integriteit'.

Strategisch Plan

Minder uitval van studenten, meer investeren in vier onderzoeksthema's en grotere zichtbaarheid in de maatschappij. Deze doelstellingen staan centraal in de zogenoemde 'prestatie afspraken' die de Universiteit Utrecht heeft gemaakt met staatssecretaris Zijlstra. De afspraken zijn opgenomen in het Strategisch Plan 2012-2016 dat dit voorjaar is uitgebracht.

Postume doctorstitel

Jasper van Keulen was 26 toen hij in februari 2011 bij een auto-ongeluk om het leven kwam. Van Keulen werkte aan een onderzoek onder vaatchirurg Frans Moll van het UMC Utrecht en had eind september 2011 zijn doctorsbul in ontvangst mogen nemen. Deze ceremonie vond vanzelfsprekend geen doorgang, maar op aandringen van Moll kreeg Van Keulen dit voorjaar toch postuum zijn titel. Nabestaanden namen de bul in ontvangst. 'Jasper van Keulen was een groot talent', zegt Moll. 'Hij ging als een raket door zijn onderzoek. Hij verdiende het om te promoveren.'

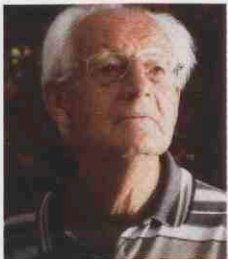
In beeld, *toen*

Chemie-sector steunt studenten

Vijf middelbare scholieren die in september Scheikunde gaan studeren in Utrecht maken kans op een beurs van 500 euro per maand. De universiteit heeft daarmee de primeur van de 'topsectorchemiebeurs'. De Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie (VNCI) hoopt de belangstelling van aankomende universitaire studenten voor een Scheikunde-opleiding te vergroten. Vanaf het studiejaar 2013–2014 zijn in totaal 60 beurzen beschikbaar gesteld voor alle chemie-opleidingen van universiteiten en hogescholen.

Afscheid Sterrenkunde

Na 370 jaar verlieten de sterrenkundigen Utrecht. DUB besteedde ruim aandacht aan de rijke astronomische historie in de Domstad waarvoor in de zeventiende eeuw in de

Smeetoren de grondslag werd gelegd. In de negentiende eeuw ontstond op het bolwerk Sonnenborgh een serieuze sterrenwacht met een vaste kijker. De latere hoogleraar Kees de Jager zat er in de Tweede Wereldoorlog met een mede-student ondergedoken. De Utrechtse Sterrenkunde verdwijnt omdat de Bètafaculteit moet bezuinigen en zich wil richten op ander onderzoek. En dat doet velen pijn. De betrokken wetenschappers verhuisden de afgelopen maanden naar andere universiteiten in Nederland.

Practicum zoölogie in 1923

Op de foto studenten Diergeneeskunde die het practicum zoölogie volgen in 1923. Zij poseren in het Zoölogisch Museum dat samen met het laboratorium gevestigd was op het Janskerkhof 3. De studenten staan bij het skelet van een 'gewone vinvis', die in december 1899 aanspoelde bij Loosduinen en door professor Hubrecht voor het museum werd verworven. In 2010 keerde het skelet na een langdurige restauratie weer in prima staat bij het museum terug. Het skelet ligt nu in losse delen, in het museumdepot in het Caroline Bleeker gebouw op het Utrecht Science Park. De museummedewerkers dromen er ondertussen van om het skelet terug te halen naar het museum voor een expositie. Wanneer dat gebeurt, maken we onmiddellijk een foto zoals hierboven maar ditmaal met de medewerkers.

►► www.uu.nl/universiteitsmuseum

Alumni Netwerken

Utrecht Lezingen

Dit najaar vinden door heel Nederland opnieuw de Utrecht Lezingen plaats met sprekers als Pieter Broertjes, Paul Schnabel, Elsen van der Wall en Micha de Winter.

►► Kijk voor het volledige programma op pagina 11

Alumni Netwerk Zwolle

Lezing: 'Leven in het zonnestelsel' door prof. dr. Alex de Koter

Waar: De Gasfabriek, Meppel
Wanneer: Maandag 29 oktober 2012, 20.00 uur
Contact: Josine Meerburg, (030) 253 4416, j.e.meerburg@uu.nl

Alumni Netwerk Amsterdam

Workshop 'Ondernemen na je studie', (ism de Kamer van Koophandel Amsterdam) De workshop is zowel voor alumni die al bezig zijn met ondernemen als alumni die de mogelijkheid van een eigen onderneming overwegen. Tijdens de workshop krijgen de deelnemers inzicht in een toekomst als 'ondernemer' en in de persoonlijke vaardigheden die het ondernemerschap vraagt.

Waar: KvK, De Ruyterkade 5, Amsterdam
Wanneer: Dinsdag 18 september 2012, 14.00 uur
Contact: Marte Otter, (030) 253 8978, m.otter@uu.nl

Alumni Netwerk Brabant

Lezingen: 'Hoe komen we in de toekomst aan onze energie?' door prof.dr. André Faaij (Universiteit Utrecht) en 'Duurzaamheid begint bij jezelf' door prof.dr. Jan Blom (Technische Universiteit Eindhoven).

Waar: Campus TUE, Eindhoven
Wanneer: Dinsdag 11 september 2012, 18.30 uur
Contact: Joost Gunther, (030) 253 9624, j.gunther@uu.nl

Alumni Netwerk Den Haag

Themadiner: 'Meesturen in Europa is goed voor Nederlandse patiënten' door prof. dr. Bert Leufkens, hoogleraar Farmaco-epidemiologie (Universiteit Utrecht) en voorzitter College ter Beoordeling van Geneesmiddelen. Zoals gebruikelijk vormt een 3-gangendiner in Brasserie Berlage de achtergrond voor een lezing en een geanimeerde discussie.

Waar: Brasserie Berlage, Pres. Kennedylaan 1, Den Haag
Wanneer: donderdag 13 september 2012, 18.30 - 21.30 uur
Contact: Harold Kerkhof, (030) 253 8025, h.kerkhof@uu.nl

Het Jonge Alumni Netwerk (JAN)

Pubquiz

strijd samen met je medealumni tegen een panel van wetenschappers en alumni en ga naar huis met de hoofdprijs.

Waar: Academiegebouw, Utrecht
Wanneer: Donderdag 13 september 2012

Workshop

Effectief beïnvloeden voor alumni tot 40 jaar.

Waar: Faculty Club (Academiegebouw), Utrecht
Wanneer: Donderdag 11 oktober 2012
Contact: Marte Otter, (030) 253 8978, m.otter@uu.nl

►► www.uu.nl/alumni, Facebook en LinkedIn

Faculteiten

Minding Animals

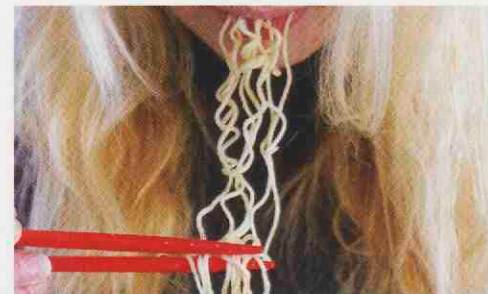
Van 3/tm 5 juli vindt aan de Universiteit Utrecht 'Minding Animals' plaats, een internationaal congres over dierwelzijn en mens-dierrelaties. Het programma omvat lezingen van Nobelprijswinnaar John Coetzee, emeritus hoogleraar diergedrag Marc Bekoff, filosoof Peter Singer en de oprichter van 'Animals Asia', Jill Robinson. Daarnaast zijn er sessies over het meten van dierwelzijn, ethiek en wetgeving en dieren in kunst en literatuur. De Universiteit Utrecht is hét kenniscentrum voor dierwelzijn en mens-dierrelaties. Wetenschappers van de faculteiten Geesteswetenschappen en Diergeneeskunde werken hiervoor samen.

►► www.uu.nl/hum/mindinganimals

Wetenschap & Cultuur

Studium Generale

In juli en augustus is Studium Generale online te vinden. Verveling heeft geen kans met een hele wereld aan ideeën, theorieën en filosofieën in het Studium Generale archief van meer dan 350 lezingen. In het najaar keert Studium Generale ook fysiek weer terug met onder meer:

Ondertussen in China

Terwijl in het westen de economische crisis de media en politiek domineert, groeit de rol van China op het wereldtoneel. Er is volop reden om de blik oostwaarts te keren want de ontwikkelingen gaan razendsnel en het aanzicht van de wereld verandert in de komende jaren ongetwijfeld verregaand. Vier sprekers vertellen wat er gebeurt.

Wanneer: 4 dinsdagen vanaf 11 september.

Stof tot nadenken

'Oude' materialen en de daarmee verbonden ambachten worden steeds vaker herontdekt. Daarnaast zijn er ook nieuwe ontwikkelingen op technologisch gebied waardoor nieuwe materialen ontstaan zoals een kogelwerende huid en onzichtbaar makend textiel. In deze reeks gaat het om materiaal; van ambacht tot design en van alchemie tot virtualiteit.

Wanneer: 6 maandagen vanaf 25 september

►► www.sg.uu.nl

Universiteitsmuseum Utrecht

In de zomer kunnen bezoekers waterbeestjes vissen, krachtige kruidensoep maken en knutselen met afval. Ouders kunnen in juli hun baby laten fotograferen op het reuzenblad van de Victoria. In september vindt het Uitfeest plaats, oktober is Kennis maand en op 20 oktober is de Museumnacht met als thema 'Vuur en Vlam'.

►► www.uu.nl/universiteitsmuseum

Opening Academisch Jaar

Op 3 september vindt de opening van het Academisch Jaar 2012-2013 plaats in de Domkerk. Naast de openingstoespraak van collegevoorzitter mr. Yvonne van Rooy treden prof.dr. André Knottnerus, voorzitter van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en drs. Halbe Zijlstra, staatssecretaris van het ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, op als sprekers.

Waar: Domkerk, Domplein, Utrecht

Wanneer: Maandag 3 september 2012 om 15.00 uur

Toegangskarten kunnen worden aangevraagd bij Mariëlle de Vuijst-Hoogendoorn, m.devuijst@uu.nl

Doe meer met uw Alumnipas

Als Vriend van het Universiteitsfonds steunt u niet alleen onze activiteiten, maar u ontvangt bovendien de U-fonds alumnipas waarmee u diverse kortingen en extra's krijgt. Een greep uit het aanbod.

nrc.next abonnement met 32% korting

Met een abonnement op nrc.next ontvangt u elke werkdag de jongste kwaliteitskrant van Nederland, op zaterdag de weekendkrant van NRC en krijgt u toegang tot nrc.next op uw iPhone, iPad en computer. Vrienden van het Ufonds krijgen 32% korting en betalen slechts € 99 voor 6 maanden nrc.next. Let op: deze actie geldt alleen voor nieuwe abonnees.

►► www.uu.nl/alumni/alumnipas.

15% extra zomerkorting bij OHRA

Deze zomer is de doorlopende reisverzekering van OHRA extra voordelig. Wanneer u voor 1 september 2012 de doorlopende reisverzekering afsluit, krijgt u 15% extra korting. Dit is een eerstejaarskorting, die geldt naast uw collectiviteitskorting van 7%. Uw voordelen zijn onder meer altijd en overal Nederlandstalige hulp en ook vakanties buiten Europa zijn verzekerd.

►► www.ohracollectief.nl/uufonds3965

Bezoek het nieuwe Madurodam met 10% korting

Met uw vriendenpas krijgt u in juli, augustus en september 10% korting op de toegangsprijs van het nieuwe Madurodam. Hierbij gelden de volgende voorwaarden: uitsluitend geldig van 1 juli t/m 30 september 2012; maximaal 2 personen per pas; de korting is 10% per persoon en van toepassing op de individuele entreprijzen van respectievelijk € 14,50 en € 10,50; deze korting is alleen geldig op vertoon van uw vriendenpas bij de kassa's van Madurodam, is niet geldig in combinatie met andere kortingsbonnen en acties en is niet inwisselbaar tegen contant geld.

►► www.madurodam.nl

Faculty Club, de Huiskamer van de universiteit

Voor een borrel, een smakvolle maaltijd, een goed gesprek of een uurtje opladen tussen twee afspraken in de stad. De Faculty Club is de centrale ontmoetingsplaats voor alle leden van de Utrechtse universitaire gemeenschap en hun gasten en biedt ruimte voor informele én zakelijke afspraken. Vrienden van het Ufonds krijgen korting op het lidmaatschap en betalen € 45 i.p.v. € 65.

►► www.uu.nl/facultyclub

Sporten met korting bij Olympos

Als Vriend van het Ufonds kunt u tegen gereduceerd tarief gebruik maken van het volledige sportaanbod van Sportcentrum Olympos op het Utrecht Science Park. Olympos biedt ruim 70 sporten en beschikt onder meer over een grote fitnessruimte, tennis- en squashbanen en hockey-, voetbal- en beachvolleybalvelden. In de zomer biedt Olympos speciale vierweekse zomercursussen en een zomerfitabonnement.

►► www.olympos.nl

Utrechts Universiteitsfonds

Bestuursgebouw, Heidelberglaan 8, 3584 CS, Utrecht
T (030) 253 8025, E alumni@uu.nl W www.uu.nl/alumni
Volg ons op Facebook en LinkedIn

Drift 21

In het hart van de drukke en dynamische Utrechtse binnenstad straalt de hal van Drift 21 een welhaast serene rust en schoonheid uit. De oudste vermelding van een pand op deze plek dateert van 1468. Uit deze periode zijn alleen de kelders bewaard gebleven. Het huidige pand bestaat uit een 17de-eeuws dwars voorhuis en een groot achterhuis met een aangebouwde dienstvleugel, in 1907 ingrijpend verbouwd volgens ontwerp van de Utrechtse architect P.J. Houtzagers. Hierbij werden zeer moderne materialen en technieken toegepast zoals gewapend beton, centrale verwarming met vloerroosters en 'privaten met spoelinrichting'. Drift 21 is nu een onderwijspand dat vooral wordt gebruikt door de faculteit Geesteswetenschappen.